

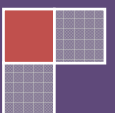
2011

Przemysł spotkań w Krakowie w 2011 r.

Streszczenie

Jadwiga Barbeka
Krzysztof Borodako
(Kierownik Zespołu)
Katarzyna Klimek
Agata Niemczyk
Renata Seweryn

Kraków

Zespół autorski

prof. UEK dr hab. Jadwiga Barbeka
dr Krzysztof Borodako (Kierownik Zespołu)
dr Katarzyna Klimek
dr Agata Niemczyk
dr Renata Seweryn

Recenzent

prof. dr hab. Leszek Rudnicki

Konsultacja naukowa raportu

prof. UEK dr hab. Józef Sala

Raport przygotowany na zlecenie Biura Kongresów Urzędu Miasta Krakowa.
Zleceniobiorcą projektu badawczego jest Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Raport przygotowany został przez zespół ekspertów złożony z pracowników naukowych Katedry Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, na zlecenie Biura Kongresów Urzędu Miasta Krakowa.

Raport składa się z sześciu części. Pierwszą jest wstęp, w którym nakreślono uwarunkowania prowadzonych badań oraz przedstawiono strukturę przygotowanego raportu. Druga część prezentuje kwestie teoretyczne związane z turystyką biznesową. To niezbędny fragment wyjaśniający terminologię używaną w dalszych partiach raportu. W trzeciej części opracowania zawarto opis zastosowanej metodyki badania i charakterystykę próby badawczej. Kluczowym elementem jest analiza wyników badań podmiotów rynku przemysłu spotkań, które uczestniczyły w projekcie. Czwarta część poświęcona jest diagnozie przemysłu targowego w Krakowie, wyszczególnionego z całej turystyki biznesowej, z uwagi na różnice definicyjne stosowane w przemyśle turystycznym i targowym (odnoszące się przede wszystkim do standardu przyjętego na całym świecie stworzonego przez UFI – *The Global Association of the Exhibition Industry*). Raport merytorycznie zamykają wnioski i zalecenia (część piąta) dla rynku przemysłu spotkań w Krakowie, sformułowane w oparciu o wyniki przeprowadzonych analiz oraz informacje uzyskane bezpośrednio od uczestniczących w badaniu firm i instytucji. Ostatni element (szósty) przedstawionego raportu stanowi słownik terminów występujących w całym dokumencie dla ułatwienia percepcji zwartych treści i ujednolicenia kwestii terminologicznych wykorzystywanych w opracowaniu.

Celem zrealizowanego badania było zdiagnozowanie strony podażowej rynku przemysłu spotkań biznesowych na terenie Krakowa w 2011 r.

Przeprowadzone badania zmierzały do zidentyfikowania wielkości ruchu turystyki biznesowej oraz struktury imprez biznesowych zorganizowanych w 2011 r. w granicach administracyjnych miasta Krakowa¹. Omawiane badanie stanowiło kontynuację uprzednich, przeprowadzonych w latach 2009 i 2010².

Szczegółowymi celami projektu były:

1. Scharakteryzowanie uczestniczących w badaniu dostawców infrastruktury

---

¹ Badaniem objęto również wskazane przez Zleceniodawcę obiekty z okolic Krakowa.

² Szerzej: *Turystyka MICE w Krakowie – Raport końcowy*: J. Berbeka, K. Borodako, K. Klimek, A. Niemczyk, R. Seweryn, Fundacja UEK w Krakowie, (edycja 2009, 2010).

- turystyki biznesowej w Krakowie pod kątem zakresu świadczenia usług, lokalizacji (przynależność do danej dzielnicy), liczby sal konferencyjnych, liczby miejsc w tych salach, powierzchni wystawienniczej, liczby miejsc noclegowych, wyposażenia dodatkowego.
2. Oszacowanie liczby krajowych i międzynarodowych imprez typu MICE świadczonych przez gestorów przemysłu spotkań w Krakowie.
  3. Estymowanie liczby imprez międzynarodowych, rozumianych zgodnie ze standardami ICCA.
  4. Określenie czasu trwania poszczególnych krajowych i międzynarodowych imprez typu MICE realizowanych przez podmioty infrastruktury turystycznej w Krakowie.
  5. Estymowanie liczby uczestników poszczególnych rodzajów imprez świadczonych przez gestorów przemysłu spotkań w Krakowie.
  6. Określenie liczby gości zagranicznych będących uczestnikami międzynarodowych imprez realizowanych w Krakowie przez dostawców infrastruktury turystycznej rynku MICE.
  7. Oszacowanie pochodzenia uczestników imprez typu MICE według kategorii geograficznych.
  8. Oszacowanie liczby imprez zleconych gestorom turystyki biznesowej w Krakowie przez krajowe i zagraniczne podmioty.
  9. Scharakteryzowanie sektorów działalności zleceniodawców wyżej wymienionych imprez.
  10. Zidentyfikowanie krajów pochodzenia zleceniodawców zagranicznych organizujących spotkania i wydarzenia biznesowe w Krakowie.
  11. Określenie szans i zagrożeń dla rozwoju turystyki MICE w Krakowie, a także słabych stron tego segmentu turystyki w perspektywie najbliższych 5 lat, na podstawie opinii gestorów przemysłu spotkań.
  12. Scharakteryzowanie kanałów promocji i informacji o Krakowie, uznanych przez badane podmioty podaży rynku turystyki MICE za kluczowe w kontekście organizacji tego sektora turystyki w Krakowie w perspektywie najbliższych 5 lat.
  13. Zidentyfikowanie oczekiwań podmiotów infrastruktury turystycznej rynku MICE w Krakowie w stosunku do współpracy z Biurem Kongresów Urzędu Miasta Krakowa.

14. Poznanie opinii ankietowanych gestorów na temat rozwoju segmentów turystyki MICE w Krakowie w perspektywie najbliższych 5 lat.
15. Scharakteryzowanie przemysłu targowego w Krakowie pod kątem liczby targów gospodarczych, wystawców, zwiedzających oraz sprzedanej łącznie powierzchni wystawienniczej netto.

Dla osiągnięcia w/w celów, w okresie od lipca do października 2011 r. na terenie miasta Krakowa przeprowadzono badania ankietowe³. Wykorzystano w nich ubiegłoroczny kwestionariusz ankietowy, dostosowany do statystyk wymaganych przez Convention Bureau of Poland, zachowując jednocześnie porównywalność wyników. Jednostkami próby badawczej byli dostawcy usług dla podróży biznesowych, wśród których należy wymienić:

- hotele zlokalizowane w mieście Kraków,
- inne obiekty noclegowe (motele, pensjonaty itp.),
- uczelnie wyższe dysponujące odpowiednimi powierzchniami konferencyjnymi i wystawienniczymi,
- ośrodki rekreacyjne (park wodny, pola golfowe itp.),
- centra konferencyjno-kongresowe oraz targowe,
- instytucje kultury (muzea, teatry, centra kultury itp.),
- firmy szkoleniowe posiadające lokale szkoleniowe w Krakowie.

Podmiotem badania byli menadżerowie w/w dostawców. Dobór próby był celowy. W założeniach badaniem objęto zbiorowość generalną.

Kwestionariusz badania przekazano 215 podmiotom bazy utworzonej przez Zespół Ekspertów. **Finalnie w badaniu wzięło udział 79⁴ gestorów obiektów turystycznych z infrastrukturą umożliwiającą organizację spotkań i wydarzeń biznesowych w Krakowie. Należy więc odnotować, że wiele podmiotów odmówiło udziału w badaniu; znacznie więcej niż w roku 2009. W rezultacie stopa zwrotu wyniosła 36,7 %.**

Do weryfikacji celów wykorzystano analizę ilościową oraz analizę struktur problemów badawczych właściwych dla gestorów obiektów turystycznych z infrastrukturą umożliwiającą organizację spotkań i wydarzeń biznesowych w Krakowie. Ze względu na fakt, że badanie jest kontynuacją ubiegłorocznego, analizy

---

³ W badaniu wykorzystano ankiety bezpośrednie, pocztowe i komputerowe.

⁴ Podobnie jak w 2010 r.

wybranych problemów zostały zaprezentowane dla lat 2008–2011.

Dane dla 2011 r. przedstawione zostały na podstawie wyników badań opartych na stanie do września 2011 i rezerwacji dokonanych do końca roku kalendarzowego.

Zdiagnozowanie przemysłu targowego w Krakowie, jako odrębnego obszaru badawczego, wynikało ze specyfiki terminologicznej imprez targowych – odmiennej dla turystyki biznesowej i zgodnej ze standardami UFI – *The Global Association of the Exhibition Industry*⁵.

---

⁵ Szerzej w rozdziale IV. *Przemysł targowy w Krakowie*.

Wnioski

Przeprowadzone badania obejmowały bardzo wiele płaszczyzn analiz poszczególnych rodzajów imprez turystyki typu MICE w Krakowie. Na ich podstawie można stwierdzić, że:

1. Rynek gestorów infrastruktury biznesowej w Krakowie był bardzo zróżnicowany.

Mimo to zarysowuje się profil typowego gestora, którym był:

- hotel dysponujący dużą liczbą miejsc noclegowych (powyżej 111), zlokalizowany na terenie dzielnicy Starego Miasta,
- obiekt turystyczny zapewniający kompleksową realizację imprez biznesowych,
- podmiot dysponujący 4 i więcej salami konferencyjnymi o pojemności 251 i więcej miejsc,
- podmiot branży turystyki biznesowej dysponujący wyposażeniem rekreacyjno-wypoczynkowym uatrakcyjniającym czas wolny uczestników imprez typu MICE.

2. W obiektach badanych gestorów w **Krakowie przeprowadzono w 2011 r. 8304 imprezy** z zakresu przemysłu spotkań.

3. W strukturze imprez wyraźnie zaznaczała się **dominacja szkoleń i kursów, które stanowiły ponad połowę wszystkich spotkań**. Wynika to z realizowanych przez przedsiębiorstwa i instytucje strategii rozwoju opartych na wiedzy, przejawiających się w podejmowaniu działań zmierzających do podnoszenia wiedzy i kwalifikacji pracowników.

4. **Udział imprez motywacyjnych i konferencji wynosił w obu przypadkach nieco poniżej 1/5**. Niemal co dziesiąte spotkanie miało charakter seminarium/symposium. Natomiast znaczenie pozostałych typów imprez było niewielkie, kilkuprocentowe. Zjazdy stanowiły niewiele ponad 1% całości spotkań, wkład kongresów w ogół imprez przemysłu spotkań w Krakowie w 2011 r. nie przekraczał 1%.

5. Struktury imprez przemysłu spotkań przeprowadzanych w obiektach badanych gestorów uległy niewielkim zmianom w latach 2008 - 2011. Dominującą formą w 2011 r. były, jak i we wszystkich poprzednich latach, szkolenia i kursy. Podstawowa różnica polegała na **wzroście udziału imprez motywacyjnych w 2011 r. w stosunku do wcześniejszych lat, o ponad 13 pkt%**. Można sądzić, że jest skutek przywiązywania

większej wagi do kapitału pracowniczego oraz wykorzystywania nowoczesnych narzędzi motywujących zatrudnionych.

6. Udział konferencji w całokształcie imprez MICE w 2011 r. utrzymał się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego, co oznaczało obniżenie się w porównaniu z wcześniejszymi dwoma latami, o 14,1 pkt% w relacji do 2008 r. i o 10,8 pkt% w stosunku do 2009 r. W roku 2011 udział seminariów i sympozjów zmniejszył się o ponad 13 pkt% w stosunku do poprzedniego roku, ale ustabilizował się na poziomie zbliżonym do lat 2008-2009, tzn. 8,4%. Wystawy i targi gospodarcze ograniczyły w 2011 r. swój udział w imprezach przemysłu spotkań w Krakowie do najniższego poziomu w badanym okresie, spadek w stosunku do 2010 r. wyniósł 2,7 pkt%. Duże spotkania były wciąż w małym stopniu reprezentowane w mieście, ich udział w 2011 r. w dodatku nieznacznie się obniżył, w przypadku zjazdów o niecały 1 pkt%, a w przypadku kongresów o 0,1 pkt%.

7. Jeśli chodzi o sezonowość to w 2011 r. wystąpiły dwa okresy kulminacji imprez przemysłu spotkań w mieście. Największy, to **szczyt wiosenny, relatywnie długi, trwający od marca do czerwca, z najbogatszą gamą spotkań w miesiącu maju, kiedy odbyły się 934 imprezy**, a w pozostałych wiosennych miesiącach było ich ponad 800. Drugi bogaty w spotkania okres to tradycyjnie dwa miesiące jesienne: wrzesień i październik, kiedy to przeprowadzono ponad 860 imprez miesięcznie.

8. **Organizacja kongresów w Krakowie w 2011 r. następowała przede wszystkim w czerwcu i we wrześniu**, przeprowadzono ich wtedy po 10.

9. **Najpopularniejszym terminem przeprowadzenia w 2011 r. w mieście zjazdów była jesień**, przede wszystkim październik, a także wrzesień, a oprócz tego wiosna: od kwietnia do czerwca, odbywało się wtedy po kilkanaście zjazdów.

10. **Dość typowy dla imprez przemysłu spotkań był terminarz konferencji w Krakowie w 2011 r.** Dwa najczęściej wybierane miesiące to **maj i wrzesień**, kiedy to przeprowadzono w mieście po ponad 190 konferencji.

11. **W 2011 r. odbyło się w obiektach badanych gestorów w Krakowie 590 międzynarodowych imprez z zakresu przemysłu spotkań.** Przez imprezę międzynarodową rozumie się spotkanie gromadzące uczestników przynajmniej z trzech krajów. Wśród nich najwięcej –160 – przeprowadzono szkoleń i kursów.

12. Imprezy międzynarodowe zorganizowane w 2011 r. w obiektach badanych

gestorów stanowiły od 2% wszystkich imprez danego rodzaju – w przypadku wystaw i targów gospodarczych, poprzez 4% - w zakresie szkoleń i kursów, 9% - imprez motywacyjnych, 11% - konferencji, 21% - seminariów/sympozjów, po 30% - zjazdów. Wyjątkiem, bardzo zresztą ważnym dla miasta, były kongresy, gdzie **międzynarodowe kongresy stanowiły aż 45% wszystkich kongresów przeprowadzonych przez badaną zbiorowość w Krakowie w 2011 r.**

13. Struktura przeprowadzonych w 2011 r. w Krakowie międzynarodowych imprez była bardziej równomierna niż w przypadku ogółu spotkań. Ponad ¼ stanowiły szkolenia i kursy. Powyżej 20% wszystkich spotkań międzynarodowych miało charakter konferencji. Po 1/5 ogółu zaliczało się do kategorii seminariów/sympozjów i imprez motywacyjnych. Po 4% stanowiły zjazdy i kongresy, a poniżej 1% wystawy i targi gospodarcze.

14. Zmiany w strukturze imprez międzynarodowych zorganizowanych przez badane podmioty w latach 2008 – 2011 polegały po pierwsze na **spadku roli międzynarodowych konferencji na rzecz szkoleń i kursów**, które nieznacznie, ale je wyprzedziły na pozycji lidera w 2011 r. Druga wyraźna zmiana to **wzrost udziału międzynarodowych imprez motywacyjnych, o 14 pkt% w stosunku do roku poprzedzającego**. Trzecia natomiast związana była z **wystawami i targami gospodarczymi, których udział zmniejszył się znacząco, o 24 pkt% w stosunku do roku 2009**.

15. Rozkład imprez międzynarodowych zorganizowanych przez badanych gestorów w Krakowie w 2011 r. był typowy dla przemysłu spotkań. Najpopularniejszymi miesiącami na ich organizację były wrzesień i październik, odbyło się wtedy w mieście ponad 90 imprez. Można łączyć to z imprezami związanymi z polską Prezydencją w UE. Drugi okres aktywności w tym względzie przypadał na miesiące wiosenne, w szczególności maj i czerwiec, ale przeprowadzono wtedy poniżej 70 spotkań miesięcznie. Niechętnie wybierano okres zimowy – poniżej 20 imprez w styczniu i lutym oraz okres letni – około 30 spotkań w lipcu i sierpniu. Skłania to do konkluzji, że **należy zintensyfikować promocję miasta za granicą jako miejsca recepcji imprez przemysłu spotkań w okresie zimowym i letnim** – warunki klimatyczne są wystarczająco sprzyjające.

16. W 2011 r. w obiektach 11 badanych gestorów przeprowadzono 124 międzynarodowe imprezy, w rozumieniu kryteriów ICCA, przy czym 58 imprez

motywacyjnych międzynarodowych nie należących do imprez notowanych przez ICCA. Należy przypomnieć, że kryteria te są następujące: imprezy odbywają się regularnie, minimalna liczba ich uczestników to 50 osób i uczestnicy pochodzą przynajmniej z trzech krajów. Jest to bardzo dobry wynik, gdyż w stosunku do 2010 r., kiedy zgłoszono 35 takich spotkań oznacza to wzrost o 254%.

17. Długość trwania imprez turystyki MICE w Krakowie była silnie związana z rodzajem segmentu turystyki MICE. **W 2011 r. imprezy krajowe trwały nieco krócej niż międzynarodowe.**

18. **Najdłuższy czas trwania spotkań krajowych w 2011 r. cechował wystawy i targi gospodarcze: 2,5 dnia.** 2 dni to przeciętna długość imprez motywacyjnych, kongresów, konferencji i szkoleń/kursów. Najkrótszy czas przeznaczano na przeprowadzenie zjazdów oraz seminariów/sympozjów: 1,5 dnia.

19. **Imprezy międzynarodowe charakteryzowało w 2011 r. większe zróżnicowanie czasu ich trwania niż spotkania krajowe.** Liderem były targi i wystawy gospodarcze, które średnio odbywały się aż przez 7 dni. Międzynarodowe imprezy motywacyjne przeciętnie organizowano przez 4 dni. O dzień krócej trwały zazwyczaj kongresy w obiektach badanych gestorów. Średnia długość przeprowadzania pozostałych spotkań, to jest: zjazdów, konferencji, seminariów/sympozjów wynosiła 2 dni.

20. **Dominującą grupą przybywających w 2011 r. na krakowskie spotkania biznesowe okazali się (analogicznie jak w przypadku liczby eventów) goście biorący udział w szkoleniach/kursach.** Na dwóch kolejnych miejscach uplasowali się zwiedzający targi i wystawy gospodarcze oraz uczestnicy konferencji. Najmniej turystów przybyło do dawnej stolicy Polski w ramach imprez motywacyjnych.

21. Odnosząc liczbę uczestników do liczby spotkań biznesowych należy zauważyć, że w Krakowie w 2011 r. gestorzy bazy obsługiwali duże seminaria/sympozja oraz, co oczywiste, duże wystawy i targi gospodarcze, kongresy i zjazdy. Natomiast liczebnie małe okazały się szkolenia/kursy oraz imprezy motywacyjne.

22. W relacji do lat poprzednich w 2011 r. odnotowano istotne ograniczenie roli zwiedzających krakowskie targi i wystawy gospodarcze. Zwiększyli natomiast swój udział przybywający do Krakowa ze względu na szkolenia/kursy, sympozja/seminaria oraz konferencje.

23. Analogicznie jak w latach 2008-2010 w roku 2011 **wśród uczestników spotkań biznesowych zdecydowanie dominowali goście biorący udział w imprezach**

krajowych – odwiedzających Kraków z uwagi na eventy międzynarodowe było ponad 4 razy mniej. Tym samym utrzymany został w stosunku do roku poprzedniego rozkład procentowy uczestników grupowych spotkań biznesowych krajowych i międzynarodowych.

24. Przyjeżdżający do miasta w 2011 r. na imprezy krajowe prym wiodli we wszystkich rodzajach spotkań – więcej było ich zwłaszcza wśród biorących udział w szkoleniach/kursach, ale ich wyraźna przewaga zaznaczyła się także w przypadku uczestników wystaw i targów gospodarczych, imprez motywacyjnych, zjazdów, sympozjów/seminariów oraz konferencji.

25. Na zbliżonym poziomie w odniesieniu do roku ubiegłego utrzymał się odsetek gości odwiedzających miasto w ramach zjazdów. Wzrost odsetka odnosił się natomiast szczególnie do uczestników krajowych szkoleń/kursów, ale także seminariów/sympozjów, kongresów, konferencji i imprez motywacyjnych. Odbędzie się to kosztem udziału przyjeżdżających do Krakowa na krajowe targi i wystawy gospodarcze.

26. **Uczestnicy szkoleń/kursów, sympozjów/seminariów i kongresów w 2011 r. odnotowali swój największy jak do tej pory (od pierwszego badanego roku, tj. 2008) udział w strukturze krajowych spotkań biznesowych.** Odwrotna sytuacja miała miejsce w przypadku przybywających do Krakowa na krajowe targi i wystawy gospodarcze.

27. **W 2011 r. najliczniejszą grupą uczestników spotkań międzynarodowych byli przyjeżdżający do miasta na konferencje, a najmniej było gości biorących udział w szkoleniach/kursach.**

28. W odniesieniu do lat poprzednich istotnie zwiększyła się grupa przyjeżdżających do Krakowa na międzynarodowe sympozja/seminaria, konferencje oraz zjazdy. Natomiast ewidentnie zmniejszył się w 2011 r. odsetek gości odwiedzających miasto w ramach międzynarodowych targów i wystaw gospodarczych oraz kongresów.

29. Największą część gości zagranicznych stanowili w 2011 r. przyjeżdżający na międzynarodowe konferencje, a najmniejszy odsetek tworzyli uczestnicy międzynarodowych szkoleń/kursów.

30. W relacji do lat poprzednich **wzrósł odsetek obcokrajowców biorących udział w międzynarodowych zjazdach, konferencjach, seminariach/sympozjach, imprezach motywacyjnych oraz szkoleniach/kursach. Drastycznie zmniejszył się natomiast procent zagranicznych gości uczestniczących w międzynarodowych**

targach i wystawach gospodarczych oraz o niewiele – w międzynarodowych kongresach.

31. **Zagraniczni goście stanowili w 2011 r. tylko 38,8% uczestników międzynarodowych spotkań biznesowych** (o połowę mniej niż w roku ubiegłym). Dominującą grupą byli oni tylko w przypadku konferencji i zjazdów, a najmniejszy odsetek posiadali wśród biorących udział w międzynarodowych seminariach/sympozjach.

32. W odniesieniu do lat poprzednich **bardziej międzynarodowymi okazały się tylko krakowskie konferencje, aczkolwiek i tak osiągnęły one gorszy wynik niż w 2009 r.** We wszystkich pozostałych rodzajach spotkań odsetek cudzoziemców znacznie się obniżył – najbardziej w przypadku imprez motywacyjnych, szkoleń/kursów, seminariów/sympozjów oraz targów i wystaw gospodarczych (w imprezach tych, oprócz targów i wystaw, udział obcokrajowców okazał się najniższy w całym badanym okresie).

33. Analogicznie jak w przypadku rozkładu rocznego liczby imprez, **najwięcej uczestników grupowych spotkań biznesowych przyjechało do Krakowa w 2011 r. w maju oraz we wrześniu.** Te dwa miesiące wraz z czerwcem i październikiem wygenerowały ponad 50% rocznego ruchu biznesowego w mieście.

34. **Sezonowość ruchu biznesowego była w latach 2010-2011 bardzo podobna.** Największe rozbieżności zauważono w listopadzie (udział tego miesiąca w 2011 r. był istotnie niższy) i w maju (udział tego miesiąca w 2011 r. był znacząco wyższy). Miesiącami, których znaczenie zwiększyło się zasadniczo w bieżącym roku okazały się też: czerwiec, sierpień i wrzesień.

35. Z uwagi na fakt, że zdecydowanie większa liczba imprez typu MICE obsługiwanych w Krakowie w 2011 r. miała charakter krajowy i stanowczo więcej było uczestników eventów krajowych, aż w prawie 96% spotkań biznesowych brali udział Polacy. Tylko w około 14% imprez uczestniczyli obywatele innych państw europejskich, w około 3% – Amerykanie, a w około 1% – mieszkańcy krajów azjatyckich.

36. W relacji do 2010 roku miał miejsce **wzrost liczby i odsetka spotkań biznesowych, na które przyjechali do Krakowa mieszkańcy Europy, Ameryki i Azji.**

37. **Zleceniodawcami imprez przemysłu spotkań w Krakowie były przede wszystkim podmioty krajowe, wśród nich dominowały przedsiębiorstwa, które zamówiły ponad 4 tysiące spotkań, na drugim miejscu plasowali się fachowi**

pośrednicy, zgłaszający zapotrzebowanie na ponad 1600 imprez, a **na trzecim organizacje pozarządowe** – 750 spotkań.

38. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w strukturze zleceniodawców: **prawie połowę imprez przemysłu spotkań w mieście zorganizowano dla krajowych przedsiębiorstw**, ponad 20% przeprowadzono dla fachowych pośredników, a niecałe 10% dla krajowych organizacji pozarządowych, krajowe instytucje rządowe i samorządowe zleciły przygotowanie ponad 6% imprez przemysłu spotkań w mieście.

39. **Zagraniczne podmioty zleciły przygotowanie niecałych 6% wszystkich spotkań** typu MICE w Krakowie. Największą aktywnością wśród nich cechowały się zagraniczne przedsiębiorstwa, zlecając ponad 3% imprez. 9% respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Jednocześnie można zauważyć, że udział zleconych imprez przez krakowskie rekomendowane PCO na tle ogółu imprez organizowanych w mieście był nieznaczny.

40. Zestawienie struktury zleceniodawców z 2011 r. ze strukturami z trzech poprzednich lat pozwala stwierdzić, że niestety **zmniejszył się udział zleceniodawców zagranicznych, w stosunku do 2009 r. o 9 pkt %, a do 2008 r. o 8 pkt%**. Informacja ta powinna być ważna przede wszystkim dla władz miasta z punktu widzenia **konieczności intensyfikacji działań promocyjnych za granicą i kształtowania wizerunku Krakowa jako konkurencyjnej destynacji przemysłu spotkań**.

41. **Branża badania, nauka i edukacja jest najważniejszym zleceniodawcą imprez biznesowych w okresie ostatnich czterech lat**. Imprezy związane z tą branżą stanowiły 1/3 eventów biznesowych zorganizowanych w Krakowie w latach 2008-2009. Pomimo spadku udziału tego sektora w 2010 r. w stosunku do roku poprzedniego o 19 pkt% w ilości zamawianych imprez, w roku 2011 można zauważyć istotny wzrost liczby spotkań biznesowych (o 4,9 pkt%) o tematyce naukowej i edukacyjnej w porównaniu z rokiem poprzednim;

42. **Branża finanse, bankowość i ubezpieczenia jest drugim, najważniejszym sektorem generującym spotkania biznesowe w Krakowie**. Skutki kryzysu finansowego dość znacznie zaważyły na ilości imprez organizowanych/zleconych gestorom przez ten sektor. W roku 2011 krakowscy gestorzy bazy noclegowo-konferencyjnej odnotowali wzrost liczby imprez o tej tematyce o 4,6 pkt% w porównaniu z r. 2010;

43. Od lat najmniejszy udział w rynku podróży biznesowych w Krakowie posiada branża motoryzacyjna, której całkowity udział w rynku podróży służbowych nie przekracza 2%.

44. Jeśli chodzi o liczbę uczestników imprez biznesowych według branż, największa liczba uczestników (tj. ponad 65 tys. osób) wzięła udział w spotkaniach związanych z nauką i edukacją. Na drugim miejscu pod tym względem uplasował się sektor „inne branże”. W tego typu spotkaniach wzięło udział w bieżącym roku prawie 61 tys. osób, co stanowiło ponad 18% ogólnej liczby uczestników.

45. Analiza struktury udziału uczestników z poszczególnych branż w spotkaniach biznesowych w latach 2010-2011 pozwala stwierdzić, że **największy wzrost udziału uczestników imprez MICE nastąpił w branży medycznej** (o 9 pkt%). W innych branżach wzrosty liczby uczestników były niewielkie i nie przekroczyły 3,5 pkt%.

46. W 2011 r. dominowały imprezy zorganizowane dla **zleceniodawców z Niemiec, Wielkiej Brytanii i Francji**.

47. Biorąc pod uwagę kraj pochodzenia zleceniodawców zauważono, że w 2011 r. w stosunku do roku poprzedniego, w największym stopniu zmniejszył się udział imprez zleconych przez „inne” kraje, wśród których wskazywano na: Włochy, Norwegię, Hiszpanię i Szwajcarię (spadek aż o 10,3 pkt%), a ponadto przez USA (o blisko 6 pkt%). Na uwagę zasługuje z kolei **wzrost odsetka imprez zleconych przez zleceniodawców z rynku niemieckiego** (wzrost o 12,5 pkt%), **angielskiego i francuskiego** (odpowiednio o 3,8 i 3,9 pkt%). Za interesujący uznaje się fakt zaistnienia zleceniodawców z rynków azjatyckich innych niż rynek izraelski.

48. Badani gestorzy przemysłu spotkań w Krakowie wskazywali **konferencje jako najbardziej dynamicznie rozwijający się segment turystyki w mieście w najbliższych pięciu latach** (32,5%). **Drugim w kolejności pod względem optymistycznych perspektyw uznano segment szkoleń oraz kursów** – częściej niż co czwarta pytana osoba (26%). Natomiast częściej niż co dziesiąta badana osoba wskazywała na kongresy jako perspektywiczny segment rynku (13%).

49. Badania przeprowadzone w tym roku potwierdzają fakt, że **silną stroną Krakowa są jego walory kulturowe** (42,1%). Badani przedstawiciele bazy przemysłu spotkań zdecydowanie wskazywali na tego typu walory jako szansę wzrostu konkurencyjności miasta w turystyce w perspektywie najbliższych pięciu lat. Jedna czwarta badanych (25%), jako **drugi element w kolejności, wskazywała na wysoką rozpoznawalność**

miasta na świecie.

50. Analizując pytanie dotyczące **słabych stron miasta** i jego zagrożeń pod względem wzrostu konkurencyjności krakowskiego przemysłu spotkań najczęściej osób wskazywało na **brak hali widowiskowo – kongresowej** (28,6%). Na drugim miejscu wymieniano **rosnącą konkurencję ze strony innych polskich metropolii** (27,3%). Jedna na siedem badanych osób wskazywała na brak w świadomości organizatorów zagranicznych marki Krakowa jako destynacji turystyki biznesowej (14,3%).

51. **Kluczowym czynnikiem sukcesu promocji i informacji o Krakowie**, w opinii badanych osób, jest **organizacja bardzo dużych i/lub ważnych wydarzeń o charakterze międzynarodowym**. Na tą odpowiedź wskazywało 36,8% gestorów uczestniczących w badaniu. Na drugim miejscu wymieniano **kontakty osobiste biznesmenów i przedstawicieli świata nauki oraz kampanie reklamowe miasta Krakowa w mediach ogólnopolskich i zagranicznych** (19,7%).

52. Istotne wydaje się wyposażenie krakowskich obiektów kongresowych oraz konferencyjnych pod względem wykorzystywanego przez przemysł spotkań **nowoczesnego sprzętu pozwalającego na przeprowadzania tele-konferencji i zapewnienie szerokopasmowego Internetu**⁶.

53. Z uwagi na rosnące wykorzystanie w przemyśle spotkań oraz samej turystyce nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych należałoby w działaniach promocyjnych miasta wykorzystać także takie narzędzia jak portale społecznościowe typu Facebook, Twitter czy NK (NaszaKlasa). Krakowskie instytucje kultury oraz nauki, a także wszyscy gestorzy branży turystycznej powinni dążyć do kreowania wizerunku Krakowa i jego walorów jako nowej destynacji światowego przemysłu spotkań.

54. Oczekiwania gestorów infrastruktury biznesowej w Krakowie w stosunku do współpracy z Biurem Kongresów Urzędu Miasta Krakowa dotyczyły przede wszystkim **wspólnego zabiegania o prestiżowe kongresy i konferencje**. Prawie co trzeci badany wskazał na tę właśnie odpowiedź. Niemal równie ważne okazały się dwie inne odpowiedzi, tj. wspólne akcje promocyjne (28,9%) oraz rosnąca potrzeba informacji o rynku turystyki MICE w Krakowie poprzez prowadzony monitoring tego sektora gospodarki turystycznej za pomocą regularnych badań, czy też ogłaszanych konkursów

---

⁶ Por. R. Davidson, *EIBTM 2010 Industry Trends and Market Share Report*, Barcelona grudzień 2010, s. 13.

dla branży np. na najciekawszy produkt turystyki motywacyjnej (22,4%).

W kontekście przeprowadzonych badań i wyspecyfikowanych wniosków stwierdza się, że **rynek przemysłu spotkań w Krakowie rozwija się**. Tezę taką można sformułować na podstawie analizy badanego zjawiska na przestrzeni czterech lat (2008–2011). Zauważa się przede wszystkim **przewartościowanie profilu przeciętnego gestora branży spotkań, który jest zdecydowanie bardziej nowoczesny; wydaje się, że lepiej dostosowany do potrzeb swych odbiorców**. Skłania to do dalszego monitorowania omawianego zagadnienia.

Na rolę przemysłu spotkań w budżecie miasta wskazuje fakt, że - bazując na wynikach badań Małopolskiej Organizacji Turystycznej - można szacować wydatki gości biznesowych w Krakowie w 2011 r. na około 286 mln zł⁷.

Jednocześnie należałoby uzmysłowić wszystkim gestorom infrastruktury umożliwiającej organizację turystyki biznesowej, jak cenne jest zaangażowanie każdego z nich w diagnozę omawianego zjawiska. Chodzi o większy akces gestorów w badaniach turystyki MICE. Z rozwoju ruchu turystycznego korzystają wszyscy – zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio zaangażowani w jego obsługę. Popularyzowanie idei partnerstwa w tej kwestii jest sprawą kluczową, bo przecież w turystyce ujawniają się efekty mnożnikowe. Rozwój ruchu turystycznego, w tym w obszarze turystyki biznesowej, aktywizuje lokalną gospodarkę poprzez to, że napływa do niej kapitał, rozwijają się małe i średnie przedsiębiorstwa, powstają nowe miejsca pracy, lokalne firmy notują wyższe obroty, zwiększają się dochody miejscowej ludności, a do budżetu wpływają wyższe podatki. Znaczenie turystyki jest tym większe, że kreuje ona też dodatkową działalność gospodarczą (a tym samym zatrudnienie), pobudzając koniunkturę w innych sektorach (np. w budownictwie, przemyśle, rolnictwie). A zatem jakakolwiek zmiana w poziomie końcowego popytu, która wpłynie na sektor turystyczny (bezpośrednią obsługę ruchu), wpłynie także na dostawców tego sektora, następnie na ich dostawców itd. Pobudzające oddziaływanie na gospodarkę może w ten sposób zataczać coraz szersze kręgi⁸. Tego rodzaju korzyści generują np. megawydarzenia. To olbrzymie imprezy (o charakterze kulturalnym, sportowym, gospodarczym), organizowane na dużą skalę przyciągające publiczność z całego świata

---

⁷ *Ruch turystyczny w Krakowie w 2011 r. Raport końcowy*, T. Grabiński, K. Borkowski, R. Seweryn, A. Wilkońska, L. Mazanek, MOT, Kraków 2011, http://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=19949.

⁸ Por. A. Niemczyk, R. Seweryn, *Mnożnik turystyczny w Polsce jako regionie zjednoczonej Europy (próba pomiaru)*, op. cit.

i wywierające znaczny wpływ na gospodarkę, nieodłącznie związane z mediami ogólnościowymi. Innymi słowy to imprezy, które cechuje duża liczba turystów, obsługa mediów, prestiż, istotne wpływy ekonomiczne dla miejsca imprezy i jego społeczności⁹. W stolicy Małopolski tego rodzaju wydarzenia już się odbyły, inne z kolei będą miały miejsce. I tak w 2011 r. w ramach Prezydencji naszego kraju w UE, w Krakowie odbyło się szereg spotkań, w tym m.in. Europejskie Forum Jednolitego Rynku SIMFO, Europejskie Forum Turystyki, czy Nieformalne Spotkanie Ministrów ds. Rodziny i Równości Płci. Z kolei w 2012 r. w Polsce, jako jednym ze współorganizatorów, odbędą się Mistrzostwach Europy w Piłce Nożnej. Co prawda Kraków nie jest gospodarzem przedsięwzięcia, ale będzie miejscem pobytowym dla takich federacji piłkarskich jak: holenderska, angielska i włoska¹⁰. W ślad za piłkarzami będą podążać ich fani, kibice, którzy również skorzystają z oferty miasta, wpływając tym samym na jego gospodarkę.

---

⁹ Por. A. Niemczyk, *The role of events in the promotion of cities and regions*, [w:] *Theory of management 4. The Selected Problems for the Development Support of Management Knowledge Base*, ed. S. Hittmár, Faculty of Management Science and Informatics, University of Zilina and Institute of management by University of Zilina, Zilina 2011, s. 271-275.

¹⁰ <http://sport.tvp.pl/pilka-nozna/droga-do-euro/polska-ukraina/aktualnosci/wielcy-chca-do-polski-krakow-rozchwytywany/5585138>; <http://m.onet.pl/sport/4900740,detal.html> (11.2011).